

ASESIAD EFFAITH INTEGREDIG LLYWODRAETH CYMRU

Teitl y cynnig:	Rheoliadau Cydlynedd Anghenion Dysgu Ychwanegol 2019
Swyddog(ion) sy'n llenwi'r Aseiad Effaith Integredig (enw(au) ac enw'r tîm):	Tîm Trawsnewid y System Anghenion Dysgu Ychwanegol
Adran:	Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus
Pennaeth yr Is-adran/yr Uwchswyddog Cyfrifol (enw):	Ruth Conway, Dirprwy Gyfarwyddwr, Cymorth i Ddysgwyr
Ysgrifennydd Cabinet/Gweinidog cyfrifol:	Ysgrifennydd y Cabinet dros Addysg
Dyddiad dechrau:	10 Rhagfyr 2018

PA GAMAU GWEITHREDU Y MAE LLYWODRAETH CYMRU YN EU HYSTYRIED A PHAM?

Y Cefndir

Mae'r asesiad effaith hwn yn ymwneud â'r Rheoliadau Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol drafft ('y rheoliadau CADY drafft') a gyhoeddwyd ar gyfer ymgynghoriad ar 10 Rhagfyr 2018; bydd yr ymgynghoriad yn cau ar 22 Mawrth 2019.

Mae Deddf Anghenion Dysgu Ychwanegol a'r Tribiwnlys Addysg (Cymru) ('Deddf 2018') yn darparu ar gyfer fframwaith statudol newydd er mwyn cefnogi plant a phobl ifanc sydd ag anghenion dysgu ychwanegol ('ADY'). Bydd hyn yn disodli'r ddeddfwriaeth bresennol ynghylch anghenion addysgol arbennig ('AAA') ac asesu plant a phobl ifanc ag anawsterau a/neu anabledau dysgu ('AAD') sydd mewn addysg a hyfforddiant ôl-16.

Ymhlith elfennau eraill, mae Deddf 2018 yn ei gwneud yn ofynnol i gyrrff llywodraethu ysgolion a sefydliadau addysg bellach yng Nghymru ddynodi person, neu fwy nag un person, i fod yn gyfrifol am gydlyn darpariaeth ddysgu ychwanegol ('DDdY') ar gyfer disgyblion neu fyfyrwyr ag ADY. Mae'r Ddeddf yn mynd ymlaen i nodi mai'r enw ar berson a ddynodir o dan yr adran hon fydd 'Cydlynnydd Anghenion Dysgu Ychwanegol' ('CADY').

Mae Deddf 2018 yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru wneud rheoliadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i gyrrff llywodraethu sicrhau bod gan CADYau gymwysterau rhagnodedig neu brofiad rhagnodedig (neu'r ddau). Mae hefyd yn rhoi pwerau i Weinidogion Cymru ragnodi swyddogaethau CADYau mewn perthynas â darpariaeth i ddisgyblion neu fyfyrwyr (pa un bynnag sy'n berthnasol) sydd ag ADY.

Bwriedir gosod y rheoliadau CADY drafft gerbron Cynulliad Cenedlaethol Cymru erbyn diwedd 2019, gyda golwg ar gychwyn darpariaethau Deddf 2018 a'r rheoliadau o fis Medi 2020.

Datblygu polisi

Datblygwyd y rheoliadau CADY drafft yng ngoleuni'r pum ffordd o weithio yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.

Eu bwriad yw darparu sail **hirdymor** i system statudol newydd i gefnogi plant a phobl ifanc ag ADY drwy ddiffinio'r cymhwyster a'r profiad sy'n ofynnol er mwyn bod yn CADY, a darparu'r swyddogaethau priodol sy'n ofynnol er mwyn ymgymryd â'r rôl hon yn effeithiol.

Mae gofynion y rheoliadau CADY drafft yn canolbwyntio ar **atal** plant a phobl ifanc rhag colli cyfleoedd addysgol a'r cyfle i gyflawni eu potensial, drwy sicrhau eu bod yn cael y ddarpariaeth y mae eu ADY yn galw amdani, a hynny'n amserol ac yn effeithlon, er mwyn eu galluogi i gymryd rhan mewn dysgu ac elwa arno.

Mae'r rheoliadau CADY drafft a Deddf 2018 y maent yn ei hategu yn **integreiddio** â'r thema allweddol 'Uchelgeisiol ac yn Dysgu' yn *Ffyniant i Bawb* a'r amcanion llesiant o fewn y thema allweddol honno ac eraill. Maent wedi'u datblygu mewn **cydweithrediad** â'n partneriaid wrth gyflawni'r gofynion arfaethedig ar gyfer rôl CADY, gan gynnwys Grŵp Arbenigol o gynrychiolwyr o sefydliadau rhanddeiliaid allanol. Mae Rhaglen Drawsnewid

wedi'i datblygu i sicrhau bod gan ein partneriaid y gallu a'r ddealltwriaeth angenrheidiol i weithredu holl ofynion y system newydd, gan gynnwys y Rheoliadau CADY. Bydd hyn yn cynnwys rhaglen datblygu gweithlu CADYau.

Rydym hefyd wedi ceisio **cynnwys** plant, pobl ifanc, a'u teuluoedd yn y gwaith o ddatblygu'r system ADY yn gyffredinol, o ystyried mai nhw yw'r rhai rydym am iddynt elwa ar y system gymorth newydd, a hynny drwy gynnal digwyddiadau ymgysylltu wedi'u targedu. Byddwn yn gwneud hyn eto fel rhan o'r ymgynghoriad presennol ar y Cod ADY drafft a'r rheoliadau CADY drafft.

Effaith

Bwriad y gofynion a gynigir yn y rheoliadau CADY drafft yw sicrhau bod anghenion plant a phobl ifanc ag ADY yn cael eu hadnabod yn gynnar a'u bod yn cael DDdY briodol drwy gydlynw darpariaeth o'r fath yn effeithiol. Nod y rheoliadau CADY drafft yw ategu un o brif amcanion Deddf 2018: creu system sy'n arwain at ymyriadau cynnar, amserol ac effeithiol ar gyfer plant a phobl ifanc ag ADY.

Mae'r rheoliadau CADY drafft wedi'u datblygu yng nghyd-destun gweithredu rôl anstatudol bresennol y cydlynwdd anghenion addysgol arbennig. Mae hyn yn cynnwys deall manteision a heriau sut caiff y rôl honno ei gweithredu ar hyn o bryd, drwy wrando ar gydlynwyr anghenion addysgol arbennig presennol a'r rheini sy'n gweithio gyda nhw.

Nod y cynigion sy'n sail i'r rheoliadau CADY drafft yw sicrhau y caiff y rôl CADY newydd ei chyflawni gan unigolion cymwys (hy athrawon cymwys neu gydlynwyr anghenion addysgol arbennig profiadol). Nod arall yw sicrhau bod gan CADYau a'r rheini sy'n gweithio gyda nhw ddealltwriaeth glir o bwysigrwydd y rôl yng nghyd-destun y system ADY newydd. Y bwriad yw codi safonau o fewn y gweithlu addysg sy'n darparu cymorth i ddysgwyr ag ADY a helpu i sicrhau dull cyson o gydlynw DDdY.

Y goblygiadau ariannol

Cafodd goblygiadau ariannol y system newydd a gyflwynwyd o dan y Ddeddf a'r is-ddeddfwriaeth ddilynol eu disgrifio yn yr Asesiad Effaith Rheoleiddiol a oedd yn cyd-fynd â'r Ddeddf¹. Caiff Asesiad Effaith Rheoleiddiol penodol ar gyfer y rheoliadau CADY ei lunio ar yr un pryd ag y cânt eu gosod i'w cymeradwyo gan Gynulliad Cenedlaethol Cymru.

Dull cyflawni

Bydd y Cod ADY yn darparu'r arweiniad cynhwysfawr angenrheidiol i gyrff cyhoeddus ar eu swyddogaethau statudol mewn perthynas ag ADY, gan gynnwys y rheini a amlinellir yn y Rheoliadau CADY. Mae Pennod 24 o'r Cod ADY drafft yn disgrifio'r gofynion rheoleiddiol arfaethedig mewn perthynas â CADYau. Mae'r Cod ADY drafft yn nodi y gallai fod yn briodol weithiau i rai lleoliadau rannu CADY. Gallai hyn fod yn berthnasol, er enghraifft, lle mae meithrinfa a gynhelir yn rhan o ysgol brif ffrwd; lle mae yna nifer o leoliadau bach

---

¹ <https://beta.llyw.cymru/sites/default/files/publications/2018-04/deddf-anghenion-dysgu-ychwanegol-ar-tribiwnlys-addysg-cymru-2018-memorandwm-esboniadol.pdf>

mewn ardal leol; neu os oes ffederasiwn o ysgolion yn cael ei reoli gan un corff llywodraethu. Nid oes disgwyl i leoliadau mawr, fel sefydliadau addysg bellach, rannu CADY.

I GLOI

Sut y mae pobl y mae'r cynnig yn fwyaf tebygol o effeithio arnynt wedi'u cynnwys yn y gwaith o'i ddatblygu?

Wrth ddatblygu'r cynigion hyn, mae Llywodraeth Cymru wedi ymgynghori â grŵp arbenigol o randdeiliaid allweddol sydd wedi'i greu'n benodol i'r diben hwnnw. Mae'r grŵp wedi llywio'r polisi drwy amlinellu heriau presennol rôl anstatudol cydlynwyr anghenion addysgol arbennig sy'n gweithredu o dan y system AAA bresennol, a rhoi cyngor ar welliannau y gellir eu hymgorffori wrth ddatblygu rôl y CADY.

Yn fwy cyffredinol, mae'r system ADY newydd wedi bod yn destun ymgynghoriad helaeth â nifer o randdeiliaid, gan gynnwys plant, pobl ifanc a'u teuluoedd, cydlynwyr anghenion addysgol arbennig ac ymarferwyr eraill o ysgolion, sefydliadau addysg bellach ac awdurdodau lleol, yn ogystal â chynrychiolwyr o Estyn, y Comisiynydd Plant, Comisiynydd y Gymraeg, y trydydd sector ac eraill. Mae dwy fersiwn flaenorol o'r Cod drafft wedi'u cyhoeddi fel rhan o'r broses o ddatblygu'r Ddeddf ac maent wedi bod yn destun craffu cyhoeddus, gan roi cyfle i bobl wneud sylwadau. Cynhaliwyd digwyddiadau ymgynghori cyhoeddus mawr a nifer o weithdai wedi'u targedu gyda phlant, pobl ifanc, a'u teuluoedd.

Beth yw'r effeithiau cadarnhaol a negyddol mwyaf sylweddol

Effaith fwyaf sylweddol y rheoliadau arfaethedig fydd cyfrannu at godi safonau wrth gydlynu DDdY i blant a phobl ifanc ag ADY.

Byddant yn gwneud hynny drwy sicrhau y caiff rôl newydd y CADY ei chyflawni gan unigolion cymwys (hy athrawon cymwys neu gydlynwyr anghenion addysgol arbennig profiadol) y mae'n ofynnol iddynt fynd ati i gydlynu DDdY mewn ffordd gyson, beth bynnag yw'r lleoliad addysg. Dylai hyn, yn ei dro, arwain at welliant yn y ffordd y caiff DDdY ei chynllunio a'i chyflwyno i blant a phobl ifanc.

Mae'r cynigion hyn a'r gwelliannau y byddant yn eu sicrhau o ran y cymorth a roddir i blant ag ADY yn ymwneud yn uniongyrchol â'r thema allweddol 'Uchelgeisiol ac yn Dysgu' yn *Ffyniant i Bawb* a'r amcanion llesiant o fewn y thema allweddol honno ac eraill. Maent hefyd yn ymwneud â nifer o'r nodau llesiant a amlinellir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol, yn enwedig y ffordd y maent yn cyfrannu at Gymru fwy ffyniannus (drwy alluogi pob dysgwr ag ADY i gyrraedd ei botensial addysgol ac felly i fod mewn sefyllfa well i gyfrannu'n economaidd) a mwy cyfartal (drwy sicrhau bod plant a phobl ifanc yn gallu elwa ar addysg mewn ffordd decach).

Yn sgil yr effeithiau a nodwyd, sut y bydd y cynnig:

- yn sicrhau'r cyfraniad mwyaf posibl at ein hamcanion llesiant a'r saith nod llesiant; a/neu
- yn osgoi, yn lleihau neu'n lliniaru unrhyw effeithiau negyddol?

Fel y nodwyd uchod, bydd y rheoliadau eu hunain yn cyfrannu at amcanion llesiant a saith nod llesiant Llywodraeth Cymru, yn benodol Cymru ffyniannus, fwy cyfartal.

Bydd trosglwyddo i'r system ADY a'i gweithredu, gan gynnwys y gofynion arfaethedig sydd yn y rheoliadau CADY arfaethedig, yn gofyn am dipyn o waith paratoi gan ysgolion a sefydliadau addysg bellach yn arbennig. Er mwyn gwneud y gwaith paratoi hwn yn bosibl, sicrhau effeithiau cadarnhaol mwyaf posibl y gofynion rheoleiddiol arfaethedig, a lleihau unrhyw effeithiau niweidiol a allai fod wedi codi fel arall, mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu Rhaglen Drawsnewid gynhwysfawr gan gynnwys pecyn buddsoddi gwerth £20 miliwn. Mae hyn yn cynnwys rhaglen datblygu gweithlu CADYau.

Sut y caiff effaith y cynnig ei monitro a'i gwerthuso wrth iddo fynd rhagddo ac ar ôl iddo gael ei gwblhau?

Mae Llywodraeth Cymru wedi penodi pum Arweinydd Trawsnewid ADY, ac mae eu rôl yn cynnwys monitro ac adolygu'r trefniadau gweithredu yn ystod y cyfnod trosglwyddo, gan gynnwys gweithredu rôl y CADY.

Bydd adolygiad ar ôl gweithredu yn rhan o fodel monitro a gwerthuso cyffredinol Llywodraeth Cymru, a fydd yn ystyried y broses weithredu fesul cam.

- parodrwydd - asesu i ba raddau mae asiantau cyflawni yn barod ar gyfer y newidiadau;
- cydymffurfiaeth - monitro pa mor effeithiol mae sefydliadau yn cydymffurfio â'r gofynion deddfwriaethol newydd unwaith y deuant i rym;
- effaith - gwerthuso i ba raddau mae'r newidiadau deddfwriaethol a'r newidiadau polisi ehangach yn ymwreiddio ac yn effeithio ar ganlyniadau i ddysgwyr.

Bydd y dull hwn o fonitro cydymffurfiaeth a gwerthuso effaith yn yn cael ei gefnogi ymhellach trwy drefniadau archwilio ac adolygu parhaus dan arweiniad Estyn.

DATGANIAD

Datganiad

Rwyf yn fodlon bod effaith y cam gweithredu arfaethedig wedi cael ei hasesu a'i chofnodi'n ddigonol.

Enw'r Dirprwy Gyfarwyddwr:
Adran:
Dyddiad:

Ruth Conway
Addysg a Gwasanaethau Cyhoeddus
3 Rhagfyr 2018